

Vuosi vertaistarkistusta

Tämä on ensimmäisen päätoimittaja-vuoteni numeroista viimeinen. Lukijat ovat olleet huolestuneita, ärtyneitäkin siitä, että lehden ilmestyminen on myöhässä. Se, että lehteä on kysely, viestii myös kiinnostuksesta lehteä kohtaan. Yhdistyksen taloudellisen tilanteen takia se ilmestyy tavallista ohuempana. Toivomme, että seuraava numero voidaan tehdä normaalikokoisena.

Myöhästymiseen on useita syitä. Ensisijainen syy tietenkin on päätoimittajassa, joka ei varmaan riittävän tehokkaasti ole pannut vauhtia kaikkiin lehden tekoon osallistuviin, itseensä ennen kaikkea. Tärkein ja olennaisin syy myöhästymisiin on kuitenkin se, että vuoden 1997 alussa päätimme siirtyä referee-käytäntöön eli vertaistarkistukseen, kuten asia nyky-suomella pitäisi ilmaista. Kaikki varsinaiset artikkelit ovat ennen julkaisemista käyneet päätoimittajan lisäksi yhden tai kahden referoijan seulan läpi. Emme siirtyneet uuteen käytäntöön siksi, että olisimme pitäneet lehden aiempaa tasoa heikkona, vaan koska halusimme lehden edelleen edustavan informaatiotutkimuksemme korkeaa tasoa.

Tässä yhteydessä voisi laajemminkin pohtia referee-käytännön tarkoituksenmukaisuutta. Käytäntö on yleinen tiedeyhteisössä. Tarkoituksena on taata julkaisujen tieteellinen taso, ja mahdollisuuksien mukaan vaikuttaa sitä kautta myös tutkimuksen tasoon. Informaatiotutkimus-lehti on kuluneen vuoden ajan opetellut tätä käytäntöä. Tilanne alallamme Suomessa ei tässä suhteessa ehkä ole täysin aito. Tarjottujen artikkelien määrä on ollut niukahko, todellista kilpailua julkaisemisessa ei ole.

Niukkuuden syitä voisi pohtia: työ kolmessa informaatiotutkimuksen laitoksessa on varmaan uuvuttavaa. Tutkimustyötä on tehtävä päivittäisten opetus- ja hallintotoimien ohella. Rahoittajat, silloin kun tutkimuksella sellainen on, edellyttävät määräraikaista raportointia. Korkeampien opinnäytteiden suorittajat siirtyvät usein pois tutkimusyhteisöstä, käytännön työhön, joka helposti sammuttaa innon tieteelliseen julkaisutoimintaan. Tiedeyhteisöissä taas on tavoitteena julkaista tutkimukset kansainvälisissä referee-julkaisuissa. Vain siten taataan todellinen "vertaisvertailu" koti- ja ulkomaisen tutkimuksen kesken. Ilahduttavaa

onkin tämän julkaisukanavan aukeaminen myös suomalaiselle informaatiotutkimukselle viime vuosina. Siitä huolimatta on tärkeää, että meillä on korkeatasoinen julkaisufoorumi myös kotimaassa kotimaisilla kielillä. Siksi myös Informaatiotutkimus-lehteä tarvitaan.

Tilanteessa, jossa toimituksessa julkaisemista odottavien artikkelin määrä on riittänyt useimmiten vain seuraavaan lehteen, numeroiden ilmestyminen on viivästynyt. Viivästyksistä huolimatta on referee-käytäntöön suhtauduttu myönteisesti: kirjoittajat ovat pääsääntöisesti ottaneet referoijien kommentit myönteisesti vastaan. Vaikka alan kenttä on Suomessa suppea, referoijat ovat löytäneet suhteellisen helposti, ja he ovat hoitaneet tehtävänsä kiitettävällä aikataululla, viivästymisistä ei siis missään tapauksessa voi syyttää heitä. Syy on itse prosessissa. Artikkelien kierrättäminen referoijien, toimitussihteerin, päätoimittajan ja kirjoittajien välillä nopeutuu kuitenkin, kun menettelystä on saatu enemmän kokemuksia. Päätoimittajana olen kiitollinen referoijien arvokkaasta vapaaehtoistyöstä. Toivomme, että talkoohenkeä löytyy edelleen.

Tässä myöhästyvässä Informaatiotutkimus-lehden 16. vuosikerran viimeisessä numerossa päätoimittajalla on aihetta kiittää kaikkia vuosikerran tekemiseen osallistuneita: referee-henkilöiden lisäksi lehden toimituskunnan aktiivisia jäseniä, jotka ovat olleet tärkeitä yhdysiteitä kirjoittajiin, kirjoittajia, jotka ymmärtäväisesti ovat suhtautuneet uusiin käytäntöihin ja lukijoita, jotka ilmaistessaan huolensa lehden aikataulun pettämisestä ovat osoittaneet kiinnostuksensa lehteen. Toivotamme tervetulleeksi lehden uuden toimitussihteerin Miia-Johanna Kopran, joka nyt aloittaa työnsä lehdessä. Riitta Käski, joka hoiti toimitussihteerin tehtäviä yhdentoista vuoden ajan, on jättänyt lehden ja siirtynyt kokopäiväiseen tutkimustyöhön. Kiitokset pitkäaikaisesta, pätevästä työstä— ja menestystä tutkimustyölle! Jäämme odottamaan entisen toimitussihteerin paluuta lehteen tieteellisten artikkeleiden kirjoittajana.

Jyväskylässä 10. helmikuuta 1998

Oili Kokkonen